

Паризький центр
ВАО АЕС

Подробиці з наради
МАГАТЕ

Нова топоніміка
Славутича

29 липня 2022 | №06 (1534)

НОВИНИ ЧАЕС

Офіційна газета ДСП «Чорнобильська АЕС»

Розпочати з нуля

ЧАЕС перейшла у Паризький центр ВАО АЕС

6 липня Чорнобильська АЕС отримала підтвердження про офіційний перехід до Паризького центру Всесвітньої організації операторів атомних електростанцій. До цього — з моменту заснування організації у 1989 році — ЧАЕС була афілійована до московського регіонального центру.

Всесвітня організація операторів атомних електростанцій (далі: ВАО АЕС) була створена після аварії на ЧАЕС. Го-

ловною місією ВАО є максимальне підвищення безпеки і надійності атомних станцій по всьому світу.

«Для нас членство у ВАО є важливим перш за все тому, що дає можливість взаємної підтримки, обміну інформацією та використання позитивного досвіду інших АЕС світу», — говорить заступниця начальника відділу міжнародного співробітництва та інформації ЧАЕС Валентина Одиниця.

Існує декілька регіональних центрів ВАО АЕС: Атланта (США), Токіо (Японія), Париж (Франція) та Москва (рф), а головний офіс ВАО АЕС знаходиться у Лондоні (Великобританія). Принцип приналежності членів до регіональних центрів в основному географічний та за типом реактора. ЧАЕС географічно належала до регіону роботи московського центру так само як і атомні станції Литви, Болгарії, Вірменії, Угорщини, Чехії та інших країн.

Повномасштабна агресія росії, яка розпочалася 24 лютого 2022 року, окупація Чорнобильської АЕС російськими військами — все це унеможливує будь-яку ймовірність подальшого афілювання з московським регіональним центром. Крім того, московський центр ВАО АЕС не випустив жодної заяви із засудженням російського ядерного тероризму на території України. Це стало фінальним аргументом для того, щоб звернутися у штаб-квартиру ВАО АЕС у Лондоні та вимагати остаточного розірвання зв'язків з московським центром та переходу до Паризького.

ЧАЕС і надалі продовжуватиме членство у ВАО АЕС, буде брати участь в експертних обмінах, ділитиметься та перейматиме досвід у рамках організації.

Візит американського фонду Clean Futures Fund: продовження співпраці та нові проєкти

Зону відчуження і місто Славутич відвідала делегація Фонду чистого майбутнього (США) на чолі з керівником Еріком Камберіаном та провідним ветеринаром Фонду докторкою Дженніфер Бетц.

З 2016 року Фонд ініціював та проводить низку проєктів як на території зони відчуження, так і у громадах, які постраждали від наслідків Чорнобильської катастрофи (серед яких Славутич та Іванків). З основних напрямків роботи можна виділити такі:

1. Проєкт «Собаки Чорнобиля» — регу-

ляція популяції безпритульних собак на території ЧАЕС та зони відчуження шляхом стерилізації та вакцинації.

2. Проєкт допомоги дітям працівників ЧАЕС, що мають проблеми зі здоров'ям: фінансування операцій, реабілітації та медичного обладнання.

3. Допомога пенсіонерам-ліквідаторам Чорнобильської катастрофи.

4. Проведення спільних із цехом радіаційної безпеки ЧАЕС щорічних програм навчання американських спеціалістів правилам радіаційної безпеки.

Після повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України 24 лютого 2022 року Фонд профінансував допомогу підприємствам зони відчуження, громадам Славутича та Іванкова, а також міста Чернігова на суму близько 60 000 доларів.

Частину наданих Фондом коштів було передано як фінансову допомогу сім'ям чотирьох загиблих бійців тероборони, що боронили місто Славутич, а також сім'ям двох пожежних, які загинули від російських мін та снарядів.

Інші кошти було виділено як фінансову

допомогу на закупівлю інструментів, обладнання та техніки для підприємств зони відчуження; як фінансову допомогу притулкам для тварин у місті Славутич та Чернігів; як грошові виплати для підтримки біженців з-поміж працівників ЧАЕС тощо. Представники Фонду провели зустріч із вищим керівництвом ЧАЕС, де обговорили поглиблення співпраці по згаданих вище напрямках, а також нові проекти як у гуманітарному, так і у науковому напрямках.

«Ми щосили намагаємося відновити роботу на майданчику ЧАЕС, а відновлення роботи між нашими організаціями [ЧАЕС та Фондом — ред.] є ще одним індикатором того, що станція повертається до роботи у повному обсязі», — підбив підсумки зустрічі Валерій Сейда,

тимчасово виконуючий обов'язки генерального директора ЧАЕС.

СБУ зібрала докази ядерного тероризму росіян на території зони відчуження

Служба безпеки України зібрала беззаперечні докази того, що підрозділи зс рф, які здійснили силове захоплення об'єктів державного спеціалізованого підприємства (ДСП) «Чорнобильська АЕС» та контролювали їх у

період з 24 лютого до 31 березня 2022 року, вчинили акт ядерного тероризму.

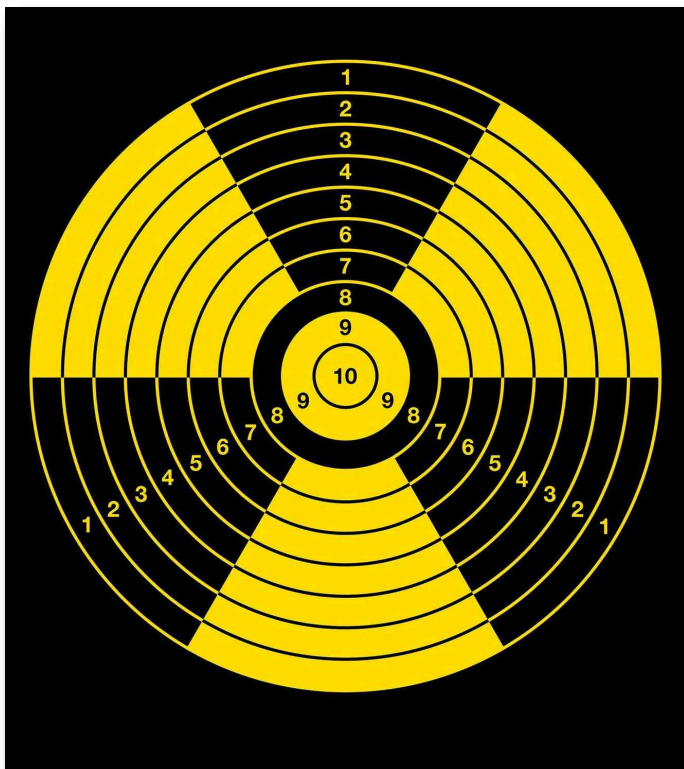
Попри те, що реактори не працюють, підприємство залишається величезним комплексом із сховищами відпрацьованого ядерного палива та низкою майданчиків з радіоактивними відходами.

Перетворивши цей об'єкт на свою тимчасову військову базу, рф грубо порушила Женевську конвенцію, що прямо забороняє вчиняти напади на ядерні об'єкти в умовах збройного конфлікту.

Встановлено, що 24 лютого військові зс рф, погрожуючи персоналу застосуванням важкого озброєння, зайшли на територію ДСП ЧАЕС та сховищ ядерних відходів.

У процесі тимчасової окупації загарбники також порушили всі норми ядерної безпеки:

- пошкодили приміщення, замінували територію та спровокували низку пожеж, запустивши тим самим неконтрольовані процеси;
- унеможливили регулярний зовнішній моніторинг радіації та неперервне постачання запасних частин, палива та витратних матеріалів;
- утримували персонал у стресових умовах, збільшуючи вірогідність професійних помилок.

У розпорядженні СБУ є документальне підтвердження, що:

- під час окупації на території зони відчуження постійно перебувала велика кількість важкої військової техніки, озброєння та понад 1000 військових зс рф;

- безпосередньо на території радіаційно небезпечних об'єктів та сховища СВЯП-2 (проміжне сховище відпрацьованого ядерного палива «сухого» типу) перебували 300 та 30 військових відпо-відно;

- на території сховища, де проводяться роботи з відпрацьованими матеріалами реакторів з плутонієм-239, окупанти обладнали 5 вогневих точок;

- територію зони відчуження замінували: виявлено більше 100 мінувань і 3 підриви;

- на початку березня окупанти пошкодили вежі зв'язку, що спричинило вихід з ладу системи моніторингу радіаційної обстановки;

- 9 березня підприємство було майже повністю знеструмлено, що практично паралізувало роботу всіх систем контролю та безпеки. Зокрема, була відключена система охолодження відпрацьованого ядерного палива;

- внаслідок ведення бойових дій та умисних підпалів, за даними систем NASA та Європейського космічного агентства, на території зони відчуження у період перебування в ній окупаційних військ зафіксовані значні пожежі на площі майже 14 тис. га. Ситуація ускладнилася неможливістю доступу пожежників для їх гасіння;

- окупанти розграбували підприємства зони відчуження, зокрема, автопарк спеціалізованої техніки та пальне. Це поставило під загрозу пожежну та радіаційну безпеку у зоні відчуження;

- розграбована і фактично знищена унікальна лабораторія «Екоцентр», 6 млн євро на обладнання якої профінансувала Єврокомісія;

- викрадено і обладнання, куплене на кошти Фукусімського університету у межах реалізації японсько-українського проєкту за програмою «SATREPS»;

- під час окупації виведена з ладу система фізичного захисту у ДСП «ЧАЕС» та викрадена мобільна лабораторія радіаційної розвідки вартістю 2,5 млн гривень;

- викрадено 21 джерело іонізуючого випромінювання загальною активністю майже 7 млн Бк. Цього достатньо, щоб зробити небезпечною для перебування людей ділянку площею

майже 2 тис. м²;

- окупанти вели земляні роботи на території пункту тимчасової локалізації радіоактивних відходів «Рудий ліс».

Територія зони відчуження досі не розмінована. Це порушує цілісність системи радіаційної безпеки об'єкта, яку Україна десятиліттями вибудовувала разом з міжнародними партнерами.

Досі залишається надто висока імовірність неконтрольованих вибухів та спричинених ними пожеж.

СБУ, системно фіксуючи та розслідуючи злочини окупантів, вже повідомила про підозру загарбнику, який віддав наказ штурмувати ДСП «ЧАЕС» – це колишній заступник командувача сибірського округу росгвардії генерал-майор О. Якушев.

Також повідомлено про підозру заступнику командира зведеного загону особливого призначення росгвардії по Брянській області полковнику А. Фроленкову, який безпосередньо керував діями підлеглих в ході нападу на цей об'єкт.

Триває слідство для встановлення та притягнення до відповідальності усіх осіб, причетних до ядерного тероризму.

Сьома нарада договірних сторін Об'єднаної конвенції про безпеку поводження з ВЯП та РАВ

29 червня у Відні на Сьомій нараді договірних сторін Об'єднаної конвенції про безпеку поводження з відпрацьованим ядерним паливом та про безпеку поводження з радіоактивними відходами українська делегація презентувала Національну доповідь про виконання Україною зобов'язань відповідно до Об'єднаної Конвенції.

Під час презентації особливу увагу було приділено наслідкам впливу широкомасштабної агресії рф проти України на безпеку ядерних установок та об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами.

Зокрема, українці надали повну інформацію стосовно захоплення ЧАЕС та контролювання російськими формуваннями зони відчуження. Дії військових росії мали всі ознаки ядерного тероризму — загарбники ігнорували усі правила радіаційної безпеки, транспортували та зберігали велику кількість боєприпасів у безпосередній близькості від ЧАЕС, над зоною відчуження літали бойові літаки та гелікоптери. Інформували вони присутніх й стосовно Запорізької АЕС, а також стосовно прольотів крилатих ракет над об'єктами підвищеної радіаційної безпеки.

Делегати росії та Сирії намагалися змістити акценти з основних сенсів, які доносила українська делегація, але їх старання не мали успіху — цивілізований світ вже розуміє, що окупанти постійно брешуть та вбивають, руйнують й наражають на небезпеку весь світ. На початку доповіді рф, делегація України та деяких інших країн, яких й так було зовсім мало на доповіді росії, демонстративно покинули конференц-зал.

Зважаючи на триваючу війну, більшість країн-учасників у різний спосіб висловлювали свою підтримку Україні — це США, Велика Британія, Польща, Нідер-

ланди, Литва, Австралія і й багато інших.

Зрозуміло, що основним викликом у сфері безпеки поводження з відпрацьованим ядерним паливом та радіоактивними відходами для України є уникнення впливу війни на об'єкти галузі.

Під час доповіді було підкреслено й позитивні зрушення, що відбулись в Україні за період з часу проведення Шостої наради: у повному обсязі було виконано передбачені Об'єднаною конвенцією зобов'язання, постійно впроваджувались заходи, передбачені Загальнодержавною програмою зняття з експлуатації ЧАЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, було проведено дослідно-промислової експлуатації ПК-1 НБК та отримано ліцензію на експлуатацію комплексу НБК та об'єкта «Укриття».

Йшлося про реалізацію проектів будівництва сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів типу РБМК сухого типу (СВЯП-2) Чорнобильської АЕС та Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР українських атомних електростанцій (ЦСВЯП) ДП «НАЕК «Енергоатом» та про удосконалення системи поводження з відпрацьова-

ними ДІВ, що включає введення в експлуатацію Централізованого сховища для довгострокового зберігання відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання на КВ «Вектор».

Як розповів заступник директора технічного ДСП ЧАЕС з безпеки Олександр Новіков, який брав участь у заході, під час презентації доповідачі – Глава делегації – виконуючий обов'язки Голови Держатомрегулювання – Головний державний інспектор з ядерної та радіаційної безпеки України Олег КОРИКОВ та директор Департаменту з безпеки радіаційних технологій та поводження з РАВ – заступник Головного державного інспектора з ядерної та радіаційної безпеки України Наталія РИБАЛКА деталізували відомості щодо функціонування та розвитку системи поводження з радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом (РАВ та ВЯП) в Україні протягом звітного періоду, з часу представлення попередньої Шостої Національної Доповіді у 2018 році.

Разом із цим, були представлені наслідки широкомасштабного воєнного вторгнення рф в Україну, захоплення та окупації ядерно-радіаційних об'єктів в Україні, підвищення ризиків та виникнення дефіцитів безпеки, пов'язаних із

війною, негативний вплив воєнних дій на радіаційну безпеку та збереженість джерел іонізуючого випромінювання.

«Ігноруючи міжнародно визнані принципи та вимоги безпеки, а також свої міжнародні зобов'язання як члена ООН та МАГАТЕ, росія здійснила цинічні та жорстокі вторгнення та подальші захоплення території зони відчуження та майданчика Чорнобильської АЕС, міста Енергодара та майданчика Запорізької АЕС, на якому розміщено 7 ядерних установок, прицільними артилерійськими обстрілами завдано значних пошкоджень ядерному науково-дослідному комплексу «Джерело нейтронів» у Харкові», - наголосив Олег КОРИКОВ.

У доповіді зазначено, що сьогодні головні зусилля України та її міжнародних партнерів сконцентровані на деокупації ядерних об'єктів та ліквідації і подоланні наслідків військових дій для системи ядерної безпеки. Оскільки російські окупанти викрали чимало засобів безпеки і індивідуального захисту, техніки та транспорту. Внаслідок бойових дій розірвано логістичні ланцюги для ротації персоналу та постачання обладнання, матеріалів, медичних засобів тощо, необхідного для експлуатації та обслуговування ядерних установок, пошкоджено електромережі та канали зв'язку.

На нараді керівництво МАГАТЕ висловило підтримку Україні у зв'язку із військовими діями рф повідомило про впровадження широкомасштабної програми технічної підтримки ядерної та радіаційної безпеки в Україні вживання заходів із надання необхідної допомоги Україні. У тому числі, це стосувалося питань щодо повернення контролю над джерелами іонізуючого випромінювання у разі втрати такого контролю через військові дії, виявлення покинутих та/або пошкоджених джерел та безпечне поводження з ними.

У рамках наради було проведено ряд зустрічей Глави делегації України з Генеральним директором МАГАТЕ Рафаелем Маріано Гроссі, директором Відділу операцій «С» Департаменту гарантій МАГАТЕ Гарольдо Бароззо, з Координатором Конвенції про ядерну безпеку Мирославом Швабом, координатором

технічного співробітництва України з МАГАТЕ Катериною Дефран, Постійним представником США у міжнародних організаціях у Відні – Амбасадором Лорою Холгейт, головами інших делегацій договорних сторін-партнерів України, заступником Генерального директора МАГАТЕ – директором департаменту ядерної та фізичної безпеки Ліді Еврар.

Під час зустрічей також було представлено актуальну інформацію щодо поточної ситуації в Україні, пов'язаної із військовим вторгненням РФ, захопленням ядерних установок, руйнуванням об'єктів інфраструктури та населених пунктів України, що має негативні наслідки, у тому числі, для ядерної та радіаційної безпеки у державі, забезпеченням у поточних умовах регулювання ядерної та радіаційної безпеки. З боку міжнародних партнерів висловлено щирі підтримку Україні та готовність до співробітництва та допомоги.

Також українською стороною було наголошено, що путінська Росія взагалі не заслуговує на представництво в МАГАТЕ, оскільки розпочала неспровоковану війну проти України та вперше в історії захопила атомну електростанцію в нашій країні. Делегація України залишила залу засідань, коли свій виступ почав представник російської федерації.

У свою чергу США та Канада звернулися до гендиректора МАГАТЕ із заявами, що Росія порушує основні принципи ядерної безпеки. Сполучені Штати Америки закликали делегації Сьомої наради договорних сторін із розгляду виконання зобов'язань за Об'єднаною конвенцією про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та про безпеку поводження з радіоактивними відходами зробити усе можливе, щоб допомогти Україні та МАГАТЕ відновити безпечні умови при поводженні з відпрацьованим ядерним паливом та радіоактивними відходами. Про це, як повідомила ДІЯРУ, йдеться у офіційній заяві делегації США до учасників Сьомої наради договорних сторін.

«Російська неспровокована війна проти України глибоко загрожує всім основним цілям Об'єднаної конвенції. І ми повинні визнати, що безпрецедентні події

в Україні несуть загрози ядерній безпеці у всьому світі», - йдеться у документі.

У заяві також зазначається, що Сполучені Штати засуджують військові дії Росії в Україні та повністю підтримують міжнародні зусилля щодо збереження безпеки при поводженні з відпрацьованим ядерним паливом та радіоактивними відходами.

США наголошують, що належний захист і безпека при поводженні із відпрацьованим ядерним паливом та радіоактивними відходами – це те, чого має неухильно дотримуватися світова спільнота.

із засудженням російської військової агресії та закликом припинити ворожі дії на українських ядерних об'єктах також виступила делегація Канади. У заяві підкреслюється, що необхідно відновити повний контроль компетентних українських органів над усіма ядерними об'єктами у межах міжнародно визнаних кордонів нашої держави.

У документі наголошується, що Росія, яка є договорною стороною Об'єднаної конвенції, продовжує свою жорстоку та невиправдану війну проти України, включаючи напади на ядерні об'єкти.

«Неспровоковане вторгнення президента Путіна в Україну є грубим порушенням міжнародного права, ігноруванням принципів та намірів Об'єднаної конвенції та перешкоджанням здатності України виконувати свої зобов'язання за Об'єднаною конвенцією. Силове захоплення українських ядерних об'єктів на Чорнобильській та Запорізькій АЕС безпосередньо загрожує та продовжує загрозовувати безпеці цих об'єктів та їхнього цивільного персоналу, а також ризикує спровокувати ядерний інцидент, який може мати значні людські та екологічні наслідки», - зазначається у документі. Канада продовжує підтримувати Україну та український народ перед об-

личчям триваючої та безглуздої агресії. Країни-учасники Сьомої наради договорних сторін з розгляду виконання зобов'язань за Об'єднаною конвенцією про безпеку поводження з відпрацьованим ядерним паливом та про безпеку поводження з радіоактивними відходами закликали російську федерацію припинити незаконну війну проти України, негайно вивести війська та інший персонал з усієї території України, включаючи Запорізьку атомну електростанцію.

Про це йдеться у офіційній заяві країн, які є договорними сторонами за Об'єднаною конвенцією.

Працюємо у вахтовий спосіб: все створено «з нуля»

З 1 липня Чорнобильська АЕС перейшла на вахтовий спосіб роботи. Перехід, звісно, був вимушеним: внаслідок збройної агресії російської федерації проти України було зруйновано всі логістичні шляхи, якими протягом багатьох років користувався персонал Чорнобильської АЕС, потрапляючи на робочі місця на промисловому майданчику.

Від 24 лютого просто приїхати електропотягом через білорусь працівники станції не можуть. Проведення першої ротації зміни, яка відбулося 20 березня поточного року у абсолютно екстремальних умовах, довело: цей шлях абсолютно неприйнятний та виключно одноразовий.

Отже, після звільнення зони відчуження від загарбників постало питання щодо переведення персоналу на вахтовий метод роботи. Здавалося б, у чому складність? ЧАЕС працювала у такий спосіб після аварії 1986-го, то хіба не можна вивчити старі документи, задіяти тогочасні графіки і працювати?

Проте, виявилось, що попередній досвід взагалі ніяким чином не може бути застосованим в умовах війни, і все довелося промислювати та влаштовувати, як то кажуть, «з нуля». Детальніше про це у розмові із **виконавчим директором ЧАЕС Сергієм МАРТИНОВИМ**.

- Сьогодні шлях на роботу для персоналу ЧАЕС, який виконує завдання на промисловому майданчику станції, становить 7-8 годин. І стільки ж забирає дорога до дому. Зрозуміло, про те, щоб організувати такий режим праці, який був на ЧАЕС у попередні роки, зараз не йдеться. Тай, власне, сам шлях, яким здійснюють рух автобуси із персоналом, важко назвати повністю безпечним, адже їхати доводиться через населені пункти, які неодноразово піддавалися і піддаються обстрілам з боку ворога.

З цих причин ми за першої ж можли-

вості почали розробляти систему об'їзду місць післязмінного відпочинку саме на майданчику станції.

Логістика

- Коли починають порівнювати умови, в яких ми працювали у 1986-му, і ті, що склалися зараз, я не лінуюся нагадувати: тоді головним шляхом доправлення як персоналу, так і переважної кількості необхідних вантажів, була залізниця. Сьогодні це неможливо: шлях через білорусь може залишатися недосяжним ще роки, а залізнична інфраструктура по зоні відчуження з боку Київщини та Житомирщини абсолютно не розвинена, оскільки у попередні роки не було ніякої необхідності її створювати та розвивати. Наразі для цього немає ані коштів, ані фінансових можливостей — не кажучи вже про те, що стратегічні завдання в умовах війни перед країною стоять геть інші.

В 1986-му на подолання чорнобильських проблем працював увесь радянський союз з усією його неمالенькою економікою та беззаперечною командно-адміністративною системою. У 2022-му ми фактично опинилися з новими проблемами сам на сам, і на допомогу від держави особливо розраховувати не випадає: ми пам'ятаємо, що країна й так із усіх сил бореться зі збройною агресією російської федерації.

Власного транспорту, яким можна перевезти на промайданчик станції необхідну кількість персоналу, у станції не було і немає, тому адміністрація закуповує цю послугу у підрядної фірми.

Ми чудово розуміємо, що умови в дорозі важкі, в автобусах є проблеми з кондиціонерами, але, сподіваємося, що найближчим часом ці незручності зникнуть. Принаймні, підрядник пообіцяв нам, що в нових автобусах, які він збирається придбати до кінця липня, кондиціонери працюватимуть.

- Напевно, логістичні проблеми торкнулися не лише доправлення до ро-

бочих місць персоналу, але й підвозу продуктів харчування, будівельних матеріалів для обладнання місць міжзмінного відпочинку?

- Продукти харчування до нас завжди постачалися автотранспортом, тому в цьому сенсі були не стільки логістичні, скільки суто організаційні проблеми. Якусь частину продуктів ми закупили і завезли ще до окупації, тобто по певних позиціях наші потреби могли б бути «закриті», приблизно, до вересня-жовтня.

Проблема була дещо у іншому. Внаслідок війни певна кількість наших постачальників просто фізично не могла виконувати взяті на себе зобов'язання. Так, наприклад, ми були змушені розірвати контракт із харків'янами, оскільки вони не могли його виконати — думаю, не варто пояснювати, чому саме.

Деякі наші постачальники виїхали з країни, деякі тимчасово припинили діяльність, отже, звісно, контракти ми були змушені переукласти там, де це було необхідно.

Щодо будівельних матеріалів та обладнання для приміщень відпочинку, то тут ми працювали, як то кажуть, з коліс, не створюючи склади та не ускладнюючи логістику.

Іншими словами, за ті півтора місяці, коли відбувалася розробка вахтового методу роботи, ми виконали шалений обсяг найрізноманітніших робіт, при чому не суто логістичного штибу.

Місця міжзмінного відпочинку

- А не простіше було, приміром, розмістити персонал в Чорнобилі — в готелі, гуртожитках тощо? Чому було обрано інший шлях?

- На початку процесу всім здавалося, що так буде і простіше, і безпечніше для людей. Але потім з'ясувалося, що поперше, приміщення, запропоновані для проживання нашого персоналу, не надто чисті в радіаційному сенсі —

розкажуть детальніше. Це по-перше.

По-друге, вартість проживання була явно «непідіймна» для станційного бюджету.

Порахувавши всі «за» та «проти», керівництво ЧАЕС вирішило обладнати місця міжзмінного відпочинку персоналу в законсервованих приміщеннях на промисловому майданчику станції. Не у останню чергу, прийняттю даного рішення сприяли і висновки наших дозиметристів: виявилося, що ці приміщення значно чистіші, ніж гуртожитки у Чорнобилі.

Звичайно, всі вони, буквально кожне, потребувало ремонту. Окрім того, в них треба було влаштувати душові та санітарні кімнати, спальні місця тощо. Було потрібно закупити розкладачки, тумбочки та інші необхідні меблі.

Оскільки часу для виконання усього необхідного було дуже мало, навантаження на персонал АГЦ був надвисоким. Дівчата-маляри наприкінці зміни буквально із ніг валилися. Кожному, кожному працівнику я глибоко вдячний за їх працю!

Непростою справою виявилось й розселити людей таким чином, щоб персонал, який йде на зміну, не заважав відпочинку тих, хто зі зміни прийшов. Іншими словами, організаційні питання ще є, але я думаю, з часом вони вирішаться.

Знаєте, головне що хочеться зробити, — це досягти затишку й максимально можливого комфорту у приміщеннях міжзмінного відпочинку, оскільки це значна частина життя працівників ЧАЕС.

Харчування

- Напевно, зазнала змін і система харчування на майданчику?

- Саме так. За поточним графіком, персонал, який працює на майданчику, відповідно до графіку праці, отримує сніданок, обід/нічний обід та вечерю.

Природно, що значно збільшилося й навантаження на працівників харчоблоку.

Проте, знову ж таки, мушу підкреслити: дівчата поводитися і поведяться просто героїчно, незважаючи на труднощі перших днів роботи за новою системою.

- Наразі зауважень щодо якості харчування серед вахтовиків не чути. Але доводилося чути, що тим, хто працює по вахтах на майданчику станції, хотілося б мати якийсь буфет, де можна було б купити якусь випічку, кефір, мінералку, цигарки тощо.

- Насправді, якість їжі в нашій їдальні — і за смаковими якостями, і за калорійністю — дуже непогана. Я перевіряв особисто і сніданки, і вечері, і обіди, і порівнював із їжею, яку отримують нацгвардійці, котрі охороняють станцію.

З іншого боку, я все ж таки, не виконую фізичні роботи — можливо, тим, кому доводиться працювати фізично, дійсно хотілося б з'їсти якусь випічку або отримати якийсь перекус між основними прийомами їжі — організми та потреби у людей різні.

З іншого боку, іноді досить не просто і спланувати кількість їжі, яку треба приготувати. Наприклад, я вивчав ситуацію на одній із вахт, і вона мене відверто здивувала.

Приміром, приїхали на вахту 560 осіб. З них на сніданок щодня приходило близько 400 (плюс-мінус), на обід 560, а на вечерю знову ж таки 400. Десять же ці люди, що не снідали та не вечеряли, харчувалися? І як, власне, передбачити, скільки саме наступного дня збереться снідати-вечеряти?

Проте, ми розуміємо, що питання буфету насправді треба вирішувати, і працюємо над цим. Думаю, що найближчим часом нам все вдасться.

Радіаційна безпека

Остаточний вердикт щодо можливості облаштування місць міжзмінного відпочинку саме в розконсервованих будівлях ЧАЕС було винесено фахівцями цеху радіаційної безпеки. Детальми процесу поділився **начальник ЦРБ Леонід ЯКОВЕНКО:**

- Для забезпечення радіаційної безпеки персоналу в будівлях, які планувалися для розтушування місць міжзмінного відпочинку, було проведено ретельне обстеження. За його результатами було складено відповідні акти, отже ми знали про кожне з приміщень абсолютно все.

На основі цього обстеження ми зробили абсолютно однозначні висновки: контрольні рівні в законсервованих приміщеннях ЧАЕС можна встановити на 20 відсотків нижчими, ніж у приміщеннях м. Чорнобилі.

- Тобто наші приміщення виявилися чистішими?!

- Насправді, це так. Чорнобилі — так звана селитебна зона, але вона виявилася не надто чистою. Підкреслюю: на ЧАЕС завжди досить серйозно та послідовно виконувалися норми та правила радіаційної безпеки.

Таким чином, досягнуте радіаційне благополуччя на практиці дозволило встановити наступні контрольні рівні: - за потужністю еквівалентної дози — на 20 відсотків нижче, ніж для місць відпочинку робітників у Чорнобилі; - за щільністю потоку — на 80 відсотків нижче, ніж для місць відпочинку робітників у Чорнобилі.

Для нерозповсюдження забруднення за межі зони відчуження та організації санітарно-пропускного режиму встановлено певні організаційні механізми переміщення персоналу із Славутича на ЧАЕС та у зворотньому боці, в кожній з будівель встановлено системи дозиметричного контролю та санперепускники, які виключають занесення радіоактивного забруднення в місця відпочинку, а самі будівлі реконструйовано таким чином, щоб виключити перетинання потоків працівників між умовно чистою та умовно брудною зонами.

Нами також розроблено і встановлено графіки радіаційного контролю використовуваних для відпочинку приміщень. Увесь цей комплекс заходів насправді убезпечує персонал, котрий наразі працює на ЧАЕС по вахтах.

Працюємо у вахтовий спосіб: погляд профспілкового комітету

За той час, що ЧАЕС працює у вахтовому режимі, профспілковий комітет вже декілька разів проводив спільні з адміністрацією станції засідання, щоб допомогти розв'язати проблемні питання, які, безумовно, виникають внаслідок вимушеного переходу станції на новий спосіб роботи. Голова ППО ЧАЕС Богдан СЕРДЮК розповів, з чим саме доводиться стикатися:

- Вахтовий режим застосовується тоді, коли не має можливості звозити працівника на робоче місце за один день. За останні півтора місяця засідання профкому відбувались раз на тиждень із дуже потужним порядком денним. І проведено багато роботи навіть не стільки з організацією вахтового режиму, а з перегляду графіків робіт та системи оплати працівників.

На жаль, адміністрація не змогла прийти до єдиного підходу розрахунку оплати праці персоналу, який був на вахті.

- Що мається на увазі під «єдиним підходом»?

- Було виявлено дві проблеми. Перша пов'язана із розрахунком понаднормових годин роботи.

Попередні місяці ми працювали за наказами, якими визначався режим роботи. Тобто це були графіки, погоджені ще на початку року. Довелось їх частково перелаштовувати під чинні умови. Де-факто це був вже вахтовий режим, а де-юре ще ні. Додалися окремі графіки для тих, хто заїжджає на 5 і менше днів, для робітників їдальні, для водіїв. Я можу помилитися, але з усіма змінами накопичилось десь 94 графіки, за якими ми працювали останні місяці.

Але головне, що відбулося: люди, які працювали за тими графіками, були прив'язані до транспорту. Ми з адміністрацією погодили їх так, як є — із датами заїздів та від'їздів.

- Тобто основна проблема — це не поточні графіки, а час, який ми відпрацювали без них?

- Саме так. Коли ми почали призводити все до так званого «єдиного підходу», виявилось, що були перенараховані, наприклад, «простої» та понаднормові години праці — це те, що довелося перераховувати працівникам ВУПу та табельникам у підрозділах.

- Простіше кажучи, працівникам було начислено більше коштів, ніж виходило за кількістю відпрацьованих годин?

- Так. Адміністрація називає це «пусті перепрацювання» або «пусті простої». У наказі про введення простою написано, що персонал знаходиться у простої, крім того, який залучений до робіт. Тобто персонал був залучений, тому ми маємо вказувати і вихідні дні, щоб все було згідно із часовими нормами.

Відповідно довелося перераховувати нарахований простій і люди у розрахункових листах побачили мінуси по заробітних платах. Згідно з колективним договором, у нас підсумовується робочий час раз на рік, але погодили із керівництвом робити це два рази на рік. Перепрацювання нараховували раз на місяць, зараз змінили як треба — раз на пів року. Тому люди й побачили ці «мінуси» в отриманих розрахівках.

Поточного місяця вийде окремий наказ про перепрацювання, виплати перерахують, і тим, у кого воно було велике, будуть доплати. Оскільки підходи до врегулювання цих моментів вже десь 4 рази змінювалися, то були помилки, зроблені ще й табельниками.

Працюємо також у екстремальних умовах, коли частина персоналу призвана до лав ЗСУ, а ще частина евакуювалася, тому частину робіт із табелювання виконують люди без досвіду. Звичайно, що табельники припускаються помилок. Тому профком намагається ви-найти ті «контури», тобто що має бути в результаті та відсіяти всі ці помилки.

На останньому засіданні профкому було прийнято рішення про заохочення табельників у розмірі від 20 до 30 відсотків посадових окладів.

Щодо вахтового режиму. Ми разом з керівництвом станції та ВУП шукали документи, за якими на станції колись працювали. Інші станції в такому режимі не працюють, найближчий до нас приклад — підприємства зони відчуження. Знайти вдалося небагато, але розроблено та запущено в роботу положення про вахтовий режим роботи на підставі положення Державного агентства з управління зоною відчуження — 4П-С.

Також нещодавно ми погодили документ про режим перебування у місцях тимчасового проживання персоналу. Члени профкому написали свої зауваження, їх врахували, були знову внесені зміни і вже погоджували із цими змінами.

- Напевно, й на побутові умови персоналу під час вахти профком також звертає увагу?

- Головне, з чим одразу стикнулись працівники: не було достатньо добре пропрацьовано розведення місць перебування чоловіків та жінок. Тому на початку траплялися випадки, коли жіночі й чоловічі шафки були поряд. Розв'язали це питання у робочому порядку.

Є й дрібніші питання — про організацію транспорту та харчування. Зокрема, було домовлено, щоб на поверхах були нагрівальні прилади, повірені електроцехом, для приготування в зоні відпочинку чаю або кави.

Надалі організуємо щось на кшталт кімнат культури та побуту — з телевізорами, «шахами та шашками, настільними іграми та іншими гітарами» — тобто, щоб активний відпочинок відбувався поза приміщеннями, де знаходяться ліжка.

Звичайно, не всі працівники задоволені умовами — декому хотілося б рівень 2-3-зіркових готелів, але треба розуміти, що це перероблені офісні приміщення, а в країні не просто форс-мажорні обставини, а важка й кривава, виснажлива у всьому війна.

На мапі Славутича з'являться нові назви

25 липня сесія Славутицької міської ради ухвалила рішення про перейменування низки міських локацій.

Необхідність виконати цю, безумовно, непросту, але вчасну справу, спричинила збройна агресія російської федерації, здійснена, зокрема, й з території колишньої дружньої республіки білорусь.

Згадаймо недалеко минуле. 26 квітня 2017 року промисловий майданчик Чорнобильської АЕС відвідали президенти України та білорусі. Даючи інтерв'ю журналісту нашого видання, Олександр Лукашенко, зокрема підкреслив, що «з білорусі в Україну можуть приїхати хіба що трактори та комбайни — щоб допомогти українським аграріям провести посівну або збір врожаю».

Пройшло зовсім небагато часу, і з білоруської території в нашу країну заїхали російські танки та артилерія, а обстріли українських населених пунктів авіацією, що піднімається з білоруських та російських летовищ, та ракетними установками, розміщеними в російсько-білорусько-українському прикордонні, стали сумним сьогоденням для мільйонів громадян нашої країни.

Та й славутичани навряд чи колись забудуть жакливі дні облоги та окупації у лютому-березні 2022 року. Так само, як ніколи не забудуть імена вже, на жаль, десятків славутичан, які загинули, захищаючи свою землю у російсько-українській війні.

Саме тому відділом містобудування, архітектури та просторового розвитку виконкому Славутицької міськради було проведено масштабне опитування щодо зміни топонімики міста.

Відповідно до результатів опитування, змінено наступні назви славутицьких міських локацій:

- **проспект Дружби народів перейменовано у проспект Незалежності;**
- **вулиця Курчатова – вулиця Атомників;**
- **вулиця 77-ої Гвардійської Дивізії – вулиця Збройних Сил України;**
- **вулиця Невська – вулиця Деснянська,**
- **Московський квартал – Поліський квартал,**
- **Невський квартал – Деснянський квартал,**
- **Белгородський квартал – Дніпровський квартал,**

- **бульвар Белгородський – бульвар Лесі Українки,**
- **торгівельний центр «Мінськ» – торговельний центр «Десна»,**
- **БПО «Сокольники» – БПО «Полісся»,**
- **магазин «Арбат» – магазин «Паляниця».**

Окрім того, рішенням Славутицької міської ради №628-13-VIII від 01.12.2022 року, відділу містобудування, архітектури та просторового розвитку доручено надати пропозиції щодо реконструкції стели «Союзні республіки» у Тбіліському кварталі, меморіального комплексу Воїнам-інтернаціоналістам по вулиці Чернігівській, а також провести роботу щодо зміни інформаційних табличок, вивісок на об'єктах благоустрою міста.

Ukraine NOW

Газета: «Новини ЧАЕС»

Засновник: ДСП «Чорнобильська АЕС»

Газету засновано у 1995 році. Свідоцтво про держреєстрацію друкованого засобу масової інформації Кі №830 від 11 листопада 2004 року.

Рукописи, надані в редакцію, не редагуються й не рецензуються. Редакційна колегія може не поділяти точку зору авторів публікацій.

Відповідальний за випуск: Віталій Медвідь

Над номером працювали: Майя Руденко, Владислав Курочкін, Тетяна Грива, Анастасія Єрашова,

Зворотній зв'язок: korchak@chnpp.gov.ua
+380 4593 421 97